

Anna Janko (ur. 1957) – współczesna polska pisarka, poetka i krytyk literacki.

Debiutowała jako poetka tomem *List do królika doświadczonego* (1977). O nastoletniej wówczas autorce pisali m.in. Hanna Krall i Artur Sandauer. Wydała kolejnych 5 zbiorów wierszy: *Wykluwa się staruszka* (1979), *Diabłu świeca* (1980), *Koronki na rany* (1989), *Zabici czasem długo stoją* (1995), *Świetlisty cudzoziemiec* (2000). Za ten ostatni tom była w 2001 roku nominowana do Nagrody Nike. Jest też autorką dramatu „Rzeź lalek”, wystawionego w Teatrze Współczesnym w Szczecinie (1980-1981). W latach 1998-2004 była redaktorem autorskiej serii wydawniczej „To jest poezja”. Współpracowała z PR II Polskiego Radia, prowadząc w latach 2002-2005 cotygodniowe kulturalne audycje na żywo. Członek PEN Clubu i Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Prezes wrocławskiego oddziału SPP (1993-1996); prezes warszawskiego oddziału SPP (1999-2002), wiceprezes Zarządu Głównego SPP (2002-2005), prezes gdańskiego oddziału SPP (od 2007).

Maria Brzezińska

Urodziła się w Lublinie i nie przestaje lubić tego miasta.

Jest absolwentką filologii polskiej UMCS.

2 listopada 1971 roku została zatrudniona w Rozgłośni Polskiego Radia w Lublinie jako dziennikarz Redakcji Literackiej; posagiem wniesionym do tej pracy była umiejętność czytania tekstów artystycznych pozyskana w zespole recytatorskim na Zamku.

Poza Radiem redaktor Maria Brzezińska pracowała okresowo w Towarzystwie Kultury Teatralnej, w kwartalniku „Twórczość Ludowa” i w Państwowym Muzeum na Majdanku.

Jako członek mikrofonu Pani Majka – w towarzystwie słynnych górali – Staszka Jaskółki i Józka Brody – była, przez wiele lat, konferansjerem Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu.

Najwięcej sukcesów zawodowych przyniosło jej ostatnie dziesięciolecie: nagrody i wyróżnienia na Festiwalu DWA TEATRY w Sopocie za adaptację literacką i reżyserię słuchowisk, GRAND PiK Polskiego Radia w Bydgoszczy, nagrody Rady Programowej Radia Lublin.

W 2008 roku red. Maria Brzezińska została uhonorowana Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a wcześniej Medalem przyznawanym przez Księdza Arcybiskupa Józefa Życińskiego „Lumen Mundi”.

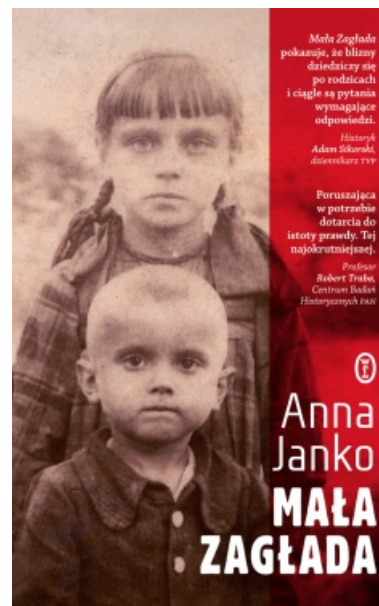
Wypoczywa najchętniej w Suścu i innych miejscowościach Roztocza.

Spotkanie z dziennikarką radiową
i prezentacja słuchowiska

redaktor **Marii Brzezińskiej** *Na równiku* *w samo południe*

na podstawie książki **Anny Janko „Mała zagłada”**

Książka Anny Janko jest, w pierwszej warstwie, wstrząsającym dokumentem hitlerowskiej zbrodni - pacyfikacji wsi Sochy na Zamojszczyźnie w dniu 1 czerwca 1943 roku. Niemcy wystrzelali mieszkańców, spalili zabudowania. Ocalili nieliczni dorośli i garstka dzieci, wśród nich dziewięcioletnia Terenia Ferenc, późniejsza poetka, matka poetki, pisarki - Anny Janko. Ale dla autorki „Małej zagłady” matka jest nie tylko źródłem wspomnień - jest przede wszystkim źródłem traumy przekazywanych „genetycznie” następnym pokoleniom: rozpacz, depresji, choroby sieroczej.

Tytułowe słowo „mała” przy słowie „zagłada” nie oznacza mniejszej skali tragedii - wskazuje, że ofiarą zagłady jest mały człowiek, czyli dziecko. W obronie dzieci ze wsi Sochy i innych miejsc w Polsce i na świecie, gdzie toczy się czy toczyła wojna - została napisana ta książka.

W audycji Marii Brzezińskiej usłyszymy m.in. głosy dzieci bawiących się w „przedwojenne” i współczesne zabawy, usłyszymy spisane przez Anny Janko wspomnienia Teresy Ferenc i innych mieszkańców wsi Sochy k. Zwierzyńca.

W roli matki i córki - znakomite polskie aktorki: **Jowita Budnik i Dorota Landowska**. Poruszająca muzyka nagrywana specjalnie do audycji przez **Trio Tadeusza Cieślaka** z Lublina.

„Zabrałam ci twoją historię, mam, twoją apokalipsę. Karmiłaś mnie nią, gdy byłam mała, szczyptą, po trochu, żeby mnie tak całkiem nie otruć. Ale się uzbierało. Mam ją we krwi...” **Anna Janko** Mała Zagłada

Sochy na Zamojszczyźnie, 1 czerwca 1943 roku. Wystarczyło parę godzin, by wieś przestała istnieć. Budynki zostały spalone. Mieszkańcy rozstrzelani. Pośród zgliszczy pozostał jeden dom, nieliczni dorośli i kilkoro dzieci.

Wśród nich — dziewięcioletnia Terenia Ferenc, matka Anny Janko. Dziewczynka widziała, jak Niemcy mordują jej rodzinę. Nieludzki obraz towarzyszył jej przez lata spędzone w domu dziecka, by nigdy nie dać o sobie zapomnieć...

„Miałam przez to wszystko jakby dwie matki. Pierwszą: dorosłą kobietę, za którą tęskniłam, gdy wychodziła do sklepu, której się bałam, gdy wpadała w gniew, z której byłam dumna, bo nikt nie miał ładniejszej pani za matkę na całym podwórku. I drugą mamę miałam: małą dziewczynkę, której na wojnie zginęli rodzice, wciąż przerażoną i samotną, która kiedyś cierpiała głód i musiała pracować u złej ciotki, takiej, co biła i kazała nosić wiadra z wodą pod górę. Dla niej pójście po wojnie do domu dziecka było, o paradoksie, największym szczęściem. To właśnie ta mama-dziewczynka nieraz kładła się na tapczanie w dzień i płakała nie wiadomo dlaczego”. (fragment książki)

Mała Zagłada Anny Janko nie jest jeszcze jedną tragiczną opowieścią rodzinną wyciągniętą z lamusa II wojny światowej. To mocna, jak najbardziej współczesna rozprawa z traumą drugiego pokolenia — naznaczonego strachem. Brutalna,

naturalistycznie opisana historia pacyfikacji polskiej wsi staje się w niej punktem wyjścia do przedstawienia etycznej i egzystencjalnej bezradności.

„Książka Anny Janko była dla mnie lekturą wyjątkową i dużym przeżyciem”.

Adam Sikorski

„Wpisuje się w jeden z najważniejszych europejskich nurtów nowego przetwarzania tragedii II wojny światowej w duchu zrozumienia i dialogiczności, a nie konkurencji ofiar i zbrodni”.

Robert Traba

„Janko mistrzowsko łączy wspomnienia matki, relacje innych członków rodziny, którzy mogliby opowiedzieć swoją wersję historii, odniesienia do tekstów naukowych i eseistycznych, własne świadectwo dziedziczenia pamięci i mierzenia się z jej ciężarem i ograniczeniami”.

Bernadetta Darska, Onet.pl

"Rzecz wyjątkowa. Nie tylko dlatego, że - za sprawą mocnego języka, w którym czuć smutek, gniew i prowokacyjną, zahaczającą o cynizm ironię - wierzymy autorce, gdy pisze o swojej 'genetycznej traumie' (...). Z tej książki bije emocjonalna prawda".

Juliusz Kurkiewicz GAZETA WYBORCZA

„Ta książka nieuchronnie wchodzi w polemikę z poglądem, że istnieje hierarchia wojennych traum”

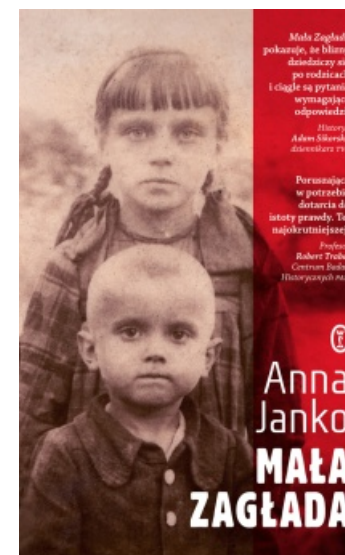
Piotr Kofta WPROST

„Tak jak w reportażach Swietłany Aleksijewicz, tak też tutaj wojna nie jest tylko tragicznym fragmentem historii, ale wspomnieniem, które również po latach wzmagą czujność, jest zagrożeniem, które może się powtórzyć”.

Aleksandra elazi ska POLITYKA

Spotkanie z dziennikarką radiową
i prezentacja słuchowiska
redaktor Marii Brzezińskiej
*Na równiku
w samo południe*
na podstawie książki **Anny Janko „Mała zagłada”**

Spotkanie odbędzie się
we wtorek 17 stycznia 2017 r. o godz. 18.00
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny